

Sygn. akt II CK 674/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Domińczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa Z. L.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ł.

o zadośćuczynienie i rentę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2005 r., kasacji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 6 sierpnia 2004 r., sygn. akt I ACa 701/04,

oddala kasację i przyznaje pełnomocnikowi powoda adw. A. W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, którą to kwotę wypłaci Sąd Okręgowy w Ł..

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 27 stycznia 2004 r. oddalił powództwo Z. L. skierowane przeciwko Skarbowi Państwa - Rejonowemu Aresztowi Śledczemu w Ł. o zapłatę odszkodowania w kwocie 100.000 zł za doznany w czasie pobytu w Areszcie uraz oka. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Okręgowy powołał się na następujące okoliczności stanu faktycznego.

W dniu 17 października 1993 r., wychodząc z pomieszczenia łaźni, powód poślizgnął się i upadł tracąc przytomność. Po przywróceniu go do stanu przytomności w ambulatorium powód twierdził, iż upadając uderzył prawą stroną czołową głowy o posadzkę. Udzielająca pomocy pielęgniarka stwierdziła u powoda widoczny krwawy wylew okolicy oczodołu oka prawego, odruchy wymiotne, drętwienie kończyn górnych i zaburzenia widzenia. Lekarz zaś stwierdził u niego przekrwienie gałki ocznej oraz krwiak w okolicy oczodołu oka prawego. Po podaniu leków nasercowych i założeniu okładu na czoło powód został skierowany do szpitala, gdzie stwierdzono bolesność uciskową okolicy czołowej skroni prawej, silne przekrwienie spojówek i zwężenie szpary powiekowej. Na podstawie tych objawów stwierdzono, że powód doznał wylewu krwi do szklistki oka prawego. Umieszczono następnie powoda w szpitalu w Bytomiu poddając go klasycznemu leczeniu preparatem uszczelniającym, powodującym poprawienie wchłaniania krwi. Zarówno te jak i późniejsze zabiegi medyczne okazały się nieefektywne, mimo wielokrotnego konsultowania się powoda z lekarzami Akademii Medycznej w Ł. Niekorzystne rokowania na wypadek poddania się zabiegowi operacyjnemu spowodowały, że powód takiemu zabiegowi się nie poddał. Ostatecznie powód utracił bezpowrotnie wzroczność oka prawego, a uszczerbek na zdrowiu z tego tytułu oceniony został na 35 %. Istnieje też groźba usunięcia oka.

W ocenie Sądu Okręgowego charakter doznanych przez powoda obrażeń w następstwie upadku w łaźni wyklucza skutek w postaci wylewu krwi do oka. Stwierdzone obrażenie wskazuje na uderzenie tępym narzędziem lub ręką. Gdyby natomiast przyjąć, że powód uderzył o wystającą półokrągłą część drewnianej kraty, to musiałby doznać rany oka, czego nie stwierdzono. Poza tym – jak przyjął Sąd - zdarzenie miało miejsce w warunkach typowych, wymagających zachowania ostrożności. Zauważył jednocześnie, że warunki bezpieczeństwa w łaźni nie były dotychczas kwestionowane. Wspierając się zaś opiniami biegłych Sąd Okręgowy uznał, że skutki upadku powoda w łaźni przyczynowo nie pozostają w związku z utratą przez niego wzroku oka prawego.

Apelację powoda Sąd Apelacyjny zaskarżonym wyrokiem oddalił dzieląc ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy oraz wnioski z tych ustaleń wynikające. Podkreślił Sąd Apelacyjny, analizując opinie biegłych, że prawdopodobieństwo doznania w wyniku upadku takich obrażeń, na które powołuje się powód, jest znikome. Wskazał przy tym na sugerowaną przez biegłego okulistę, A. M., bezpośrednią przyczyną urazu: „uderzenie w okolicę oka zadane przez inną osobę i wtórny upadek na posadzkę w

łaziencie”. Za przekonującą też uznał Sąd Apelacyjny motywację powołaną we wskazanej opinii, a opartą na przeciwstawieniu typowych skutków upadku na gładką powierzchnię i tych stwierdzonych u powoda. Wobec tej samej treści sugerowanych przez biegłego W. K. - specjalisty z zakresu medycyny sądowej, przyczyn doznanych przez powoda urazów, w przekonaniu Sądu Apelacyjnego nieprawdziwa jest wersja, na którą powołuje się powód. Przeczy jej także opinia biegłego okulisty – D. P., a wszystko to pozwala uznać za nieprzekonywującą opinię (...) Akademii Medycznej wyrażającej odmienny pogląd, jakkolwiek niezupełnie konsekwentnie.

W kasacji opartej na obu podstawach powód domaga się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa, bądź uchylenia go i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zaznacza, że wyrok wydany został z naruszeniem art. 417 § 1 i 2 k.c. (przed nowelizacją), 445, 419 k.c. oraz przepisów postępowania, art. 233 § 1 i 328 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przystępując w pierwszej kolejności do oceny zasadności drugiej z powołanych podstaw kasacyjnych, w szczególności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., należy zauważyć, że ocena zgromadzonych w sprawie dowodów jest domeną sądu orzekającego. Jeżeli ocena ta mieści się w granicach zastrzeżonej swobody, jest logicznie spójna i nie pozostaje w sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego, nie podlega weryfikacji.

Zagadnieniem węzłowym dla wyniku sprawy było to, czy powód upadł w łaźni i doznał obrażeń w wyniku tego upadku, czy też upadł uprzednio ugodzony w okolicę oka prawego. W sprawie zgromadzone zostały liczne opinie, z których trzy zdecydowanie wskazują na inną przyczynę urazu oka, niż ta, która mogła być następstwem samego upadku, a takie prawdopodobieństwo w relacji biegłego W. K. odpowiada 99%, czyli graniczy z pewnością, to trudno czynić Sądowi Apelacyjnemu zarzut, że nie odniósł się krytycznie do stanowiska Sądu Okręgowego. Wprawdzie opinia (...) Akademii Medycznej tak jednoznacznego stanowiska nie prezentuje, ale słusznie Sąd Apelacyjny dostrzegł w niej hipotetyczne tylko założenie, że upadek spowodował u powoda wstrząśnienie mózgu i wylew krwi do ciała szklistego oka.

Wobec takiej treści ustaleń, którym w istocie nie da się przeciwstawić odmiennych, możliwie realnie istniejących, rzecz sprowadza się do wyłączenia związku przyczynowego między powołanym przez powoda zdarzeniem a szkodą, której doznał. Jeżeli wobec tego odpadła podstawowa przesłanka odpowiedzialności Skarbu Państwa,

to usuwa się potrzebę rozważań i dokonanie oceny pozostałych podniesionych w kasacji zarzutów.

W tych warunkach i na zasadzie art. 393¹² k.p.c. w zw. z art. 3 ustawy zmieniającej z dnia 22 grudnia 2004 r. należało kasację oddalić. O przyznaniu pełnomocnikowi powoda wynagrodzenia orzeczono na zasadzie § 18 i 20 rozp. Min. Spr. z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).